

NÚCEM

NÁRODNÝ ÚSTAV CERTIFIKOVANÝCH
MERANÍ VZDELÁVANIA

Špecifikácia testu

zo slovenského jazyka a literatúry

a

z maďarského jazyka a literatúry

pre celoslovenské testovanie žiakov

5. ročníka ZŠ

v školskom roku 2018/2019

Bratislava 2018

Testy z vyučovacích jazykov pre celoslovenské testovanie sú určené žiakom 5. ročníka základných škôl okrem žiakov s mentálnym postihnutím. V testovaní žiakov 5. ročníka ZŠ (T5-2018) sa používajú testy relatívneho výkonu, tzv. NR testy (norm-referenced), testy rozlišujúce žiakov podľa ich výkonov v teste. Sú zostavené tak, aby obsahovou stránkou a úrovňou náročnosti zodpovedali platnej pedagogickej dokumentácii.

Pre žiakov s vyučovacím jazykom slovenským – ŠTÁTNY VZDELÁVACÍ PROGRAM (ŠVP): SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA (*Vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia*), PRÍLOHA ISCED 1 – VZDELÁVACIE ŠTANDARDY ZO SLOVENSKÉHO JAZYKA A LITERATÚRY PRE 1. STUPEŇ ZÁKLADNÝCH ŠKÔL, ktorú pre žiakov s vyučovacím jazykom slovenským posúdila a schválila Ústredná predmetová komisia (ÚPK) pre slovenský jazyk a literatúru, ŠPÚ Bratislava 2011.

http://www.statpedu.sk/files/articles/dokumenty/statny-vzdelavaci-program/slovensky_jazyk_isced1.pdf

Pre žiakov s vyučovacím jazykom maďarským – ŠTÁTNY VZDELÁVACÍ PROGRAM: MAĎARSKÝ JAZYK A LITERATÚRA (*Vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia*), PRÍLOHA ISCED 1 – VZDELÁVACIE ŠTANDARDY Z MAĎARSKÉHO JAZYKA A LITERATÚRY PRE 1. STUPEŇ ZÁKLADNÝCH ŠKÔL, ktorú pre žiakov s vyučovacím jazykom maďarským posúdila a schválila ÚPK pre maďarský jazyk a literatúru, ŠPÚ Bratislava 2011.

http://www.statpedu.sk/files/articles/dokumenty/statny-vzdelavaci-program/madarsky_jazyk_literatura_isced1.pdf

Testovanie sa v súlade so ŠVP orientuje aj na **overovanie čitateľských kompetencií** – prácu s informáciami, čitateľskú gramotnosť, schopnosť žiakov interpretovať rôzne druhy súvislých a nesúvislých textov.

Testové položky nie sú len typickými školskými úlohami, neoverujú len rozsah zapamätaných vedomostí, ale aj vyššie poznávacie schopnosti žiakov. Vo väčšej miere sú zamerané na čítanie s porozumením. Testy sú zostavené tak, aby overovali hĺbku vedomostí a zručností, ako aj schopnosti ich aplikácie v praxi.

V teste z vyučovacích jazykov sa bude aj v školskom roku 2018/2019 nachádzať 10 položiek s tvorbou krátkej odpovede. Je nutné, aby žiaci svoje odpovede písali čitateľne.

Obsahové zameranie testov z vyučovacích jazykov T5-2018

Cieľ	<p>Cieľom testovania je získať objektívne informácie o výkone žiakov pri vstupe na vzdelávací stupeň ISCED 2 a poskytnúť školám spätnú väzbu a komplexnejší obraz o vedomostiach a zručnostiach žiakov z testovaných predmetov, ktorý napomôže pri zvyšovaní kvality vzdelávania.</p> <p>Výsledky testovania rozlišujú žiakov podľa ich výkonov v rámci jednotlivých testov.</p>
Čas riešenia	60 minút
Počet testových položiek	30
Typy testových položiek	<p>20 uzavretých položiek s výberom odpovede zo štyroch možností (A, B, C, D),</p> <p>10 otvorených položiek s tvorbou krátkej odpovede.</p> <p>Z celkového počtu <u>30 položiek</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • 21 položiek sa vzťahuje na ukážky (ku každej ukážke 7 položiek), • 9 položiek je voľných, z ktorých niektoré sa vzťahujú na kratšie texty.
Charakteristika textov	<p>Texty sú primerané žiakom 5. ročníka ZŠ. Použité sú:</p> <ul style="list-style-type: none"> • súvislé a nesúvislé texty, • autentické i upravené texty, • umelecké, vecné texty, • texty z rôznych médií.
Zameranie položiek	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jazyk a komunikácia 2. Komunikácia a sloh 3. Čítanie a literatúra 4. Čítanie s porozumením
Kognitívna úroveň podľa Bloomovej taxonómie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapamätanie – poznávanie a rozpoznávanie, vybavovanie 2. Porozumenie – interpretácia, usudzovanie, porovnávanie, dedukcia, vysvetľovanie, dokazovanie 3. Aplikácia – postupu na riešenie problému, implementácia 4. Analýza – rozlišovanie, usporiadanie, prisudzovanie 5. Hodnotenie – určovanie, vyvodzovanie
Povolené pomôcky	pero, ktoré píše namodro
Nepovolené pomôcky	výpisky, učebnice, študijné materiály, mobilný telefón
Kritériá hodnotenia	<p>1 bod za správnu odpoveď</p> <p>0 bodov za nesprávnu alebo neuvedenú odpoveď</p>

Ukážky úloh a textov z vyučovacích jazykov

Slovenský jazyk a literatúra

Ukážka 1

Tatry

Je veľa výkladov, ako vznikli Tatry. Povešť vraví, že matka Zem mala krásnu dcéru Tatru, ktorú nesmierne ľúbila. Preto jej stvorila krásne hory a podľa nej ich pomenovala Tatry.

Čo hovoria vedci? Profesor Václav Chaloupecký vraví, že Tatry pomenovali obyvatelia, ktorí v týchto krajoch sídlili ešte pred príchodom Slovanov. Iný vedec tvrdí, že Tatry sú odvodené od ázijského slova tamra – temný, tmavý. Taká je farba do neba čnejúcich tatranských štítov. Ján Melich Tatry odvodzuje z praslovanského slova tritri, čo znamenalo bralá. Aj táto verzia je pravdepodobná. Iní tvrdia, že Tatry súvisia so zvukomalebným slovom trtr – je to zvuk, ktorý vydávajú skaly, keď do seba narážajú.

Prastaré slovo Tatry sa teda nedá jednoznačne vyložiť, no ich názov bol vždy približne rovnaký: Tritri, Triti, Turtur, Tortol, Tarchal a pod. Po prvý raz sa názov Tatry vyskytuje v latinskej listine pražského biskupstva z roku 1086. V listine kráľovského vojvodu Boleslava z roku 1255 je tiež názov Tatry.

Na uvedenú ukážku sa vzťahujú nasledujúce úlohy

Hodnotiť/konceptuálne poznatky

02. V ukážke vyhľadaj chýbajúci údaj v tabuľke a doplň ho.

Slovo	Pôvod slova
tamra	
tritri	praslovanské slovo

Opis testovej položky:

Práca so súvislým umeleckým textom.

Úloha zameraná na čítanie s porozumením.

Cieľ: Vyvodiť a zhodnotiť súvislosti z textu na základe porozumenia ukážky.

Kompetencia: Vedieť vyhľadať explicitne uvedenú informáciu v ukážke.

Typ testovej položky: otvorená

Správna odpoveď: ázijské slovo

Aplikovať/faktické poznatky

06. V ktorej možnosti sú správne uvedené gramatické kategórie čísla a pádu prídavného mena v nasledujúcej vete?

Preto jej stvorila krásne hory a podľa nej ich pomenovala Tatry.

- A** jednotné číslo, nominatív
- B** množné číslo, nominatív
- C** jednotné číslo, akuzatív
- D** množné číslo, akuzatív

Opis testovej položky:

Práca so súvislým umeleckým textom.

Úloha z oblasti jazyk a komunikácia, z jazykovej zložky

Cieľ: Aplikovať faktické vedomosti o gramatických kategóriách prídavných mien a zhode podstatného mena s prídavným menom vo vete z ukážky.

Kompetencia: Vedieť určiť gramatické kategórie prídavného mena.

Typ testovej položky: uzavretá

Správna odpoveď: D

Test zo slovenského jazyka a literatúry z T5-2017 je zverejnený na stránke:

http://www.nucem.sk/documents//46/testovanie_5_2017/testy/T5_2017_Test_zo_slovenskeh_o_jazyka_a_literatury.pdf

Maďarský jazyk a literatúra

2. kiinduló szöveg

Meghívó

Töltsd velünk a szombat délelőttöt
2013. szeptember 7-én
a **Kincskereső Gyermekkönyvtár**
új épületbe költözésének első évfordulóján!

9-12 óráig Ugrálóvár és kézműves foglalkozás vár benneteket.

9:30 Vidám barangolás,
játék és dalolás
Jankóval a mesék
és népdalok földjén.

10:30 Sünizene – Játékos, mókás, zenés foglalkozás
kicsiknek 0–3 éves korig Cseke Klárával

10:30 Kutyás játszóház a Csiga-Biga Alapítvány
közreműködésével

Helyszín:
Kincskereső Gyermekkönyvtár
Paks, Dózsa György út 20.
(Bejárat a Piac tér felől, az udvarban.)

Forrás
130905pakolizt_gyermekkonyvtar_szuletesnap_plakat_rw_624

A kiinduló szöveghez a következő feladat tartozik.

Analyzovat/faktické poznatky

14. A kiinduló szöveg alapján írd le, melyik műsor szól a 3 évnél fiatalabb gyermekeknek?

Opis testovej položky:

Práca s nesúvislým textom.

Úloha zameraná na čítanie s porozumením.

Ciel': Vyhľadať explicitne uvedenú informáciu a samostatne ju zapísať.

Typ testovej položky: otvorená

Správna odpoveď: Sünizene

Analyzovať/konceptuálne poznatky

22. A nevet és a mosolyog szavak ellentéte

- A** a kacag.
- B** a vihog.
- C** a zokog.
- D** a kuncog.

Opis testovej položky:

Úloha zameraná na jazyk a komunikáciu, významová rovina.

Cieľ: Vybrať vhodné antonymum.

Typ testovej položky: uzavretá

Správna odpoveď: C

Test z maďarského jazyka a literatúry z T5-2017 je zverejnený na stránke:

http://www.nucem.sk/documents//46/testovanie_5_2017/testy/T5_2017_Test_z_madarskeho_jazyka_a_literatury.pdf